

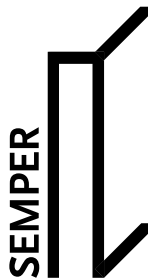
ODRODZENIE I REFORMACJA W POLSCE

tom LVII ■ Polska Akademia Nauk ■ Instytut Historii ■ ISSN 0029-8514

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

ODRODZENIE I REFORMACJA W POLSCE

TOM LVII

-od 1991-
Wydawnictwo Naukowe

Warszawa 2013

<http://rcin.org.pl>

Publikacja dofinansowana przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

RADA REDAKCYJNA

Hans-Jürgen Bömelburg (Giessen), Juliusz Domański (Warszawa), Edmund Kizik (Gdańsk), Janusz Małek (Toruń), Adam Manikowski (Warszawa), Jan Miernowski (Madison), Marilyn Migiel (Ithaca), Piotr Salwa (Rzym), Lech Szczucki (Warszawa), Janusz Tazbir (Warszawa)

REDAKCJA:

Urszula Augustyniak, Wojciech Kriegseisen (redaktor), Wojciech Tygielski, Piotr Wilczek, Tomasz Wiślicz-Iwańczyk (sekretarz redakcji), Marta Wojtkowska-Maksymik (redakcja językowa i adiustacja)

Adres redakcji:

Instytut Historii PAN, Rynek Starego Miasta 29/31, 00-272 Warszawa
e-mail: orwp@ihpan.edu.pl

© Copyright by Polska Akademia Nauk — Instytut Historii and Wydawnictwo Naukowe Semper, Warszawa 2013

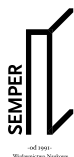
© All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior permission of the publishers, Instytut Historii PAN and Wydawnictwo Naukowe Semper.

© Wszelkie prawa zastrzeżone. Przedruk lub odtwarzanie fragmentów tej publikacji w mediach każdego rodzaju wymaga pisemnego zezwolenia Instytutu Historii PAN i Wydawnictwa Naukowego Semper.

PL ISSN 0029-8514

<http://semper.pl/odrozenieireformacja/>

Wersja papierowa jest wersją referencyjną czasopisma.

Redakcja i Studio Graficzne:

ul. Mariensztat 8, 00-302 Warszawa
tel./fax: 22 538 92 03
e-mail: redakcja@semper.pl

Dział handlowy i księgarnia firmowa:

ul. Bednarska 20A, 00-321 Warszawa
tel./fax: 22 828 49 73
e-mail: handlowy@semper.pl
www.semper.pl

Printed in Poland

Spis treści

ARTYKUŁY

- Anna Kalinowska* (Warszawa), Rzeczpospolita Obojga Narodów
we wczesnych angielskich publikacjach prasowych (1620-1642) 5
- Maciej Ptaszyński* (Warszawa), Polska tolerancja czy początki
oświecenia? *Jonasz Szlichtyng* (1592-1661) jako teolog „drugiej
reformacji”. 30
- Karsten Holste* (Halle-Wittenberg), Konkurencyjne koncepcje
przestrzeni. Różnorodność wyznaniowych i politycznych geografii
w niemieckojęzycznej publicystyce z czasu tumultu toruńskiego
w 1724 roku 76

DYSKUSJE I PROPOZYCJE

- Urszula Augustyniak* (Warszawa), Antyklerykalizm szlachecki
w Rzeczypospolitej Obojga Narodów jako problem badawczy 96
- Kazimierz Bem* (Marlborough, MA), Ustroje kościołów
ewangelicko-reformowanych w Rzeczypospolitej Obojga Narodów
na przełomie XVI i XVII wieku 123
- Janusz Ziemiński* (Katowice), *Manu propria*. Wpis *Olbrzycha*
Karmanowskiego do *Liber amicorum* *Andrzeja Lubienieckiego* 154

PRZEKŁADY Z JĘZYKÓW KLASYCZNYCH

- Erazm z Rotterdamu*. *List do Jodoka Jonasa* (Ep. 1211), przełożyła
i przypisała *Małgorzata Pęgier* 170

ARTYKUŁY RECENZYJNE

- Marta M. Kacprzak* (Warszawa), *Mikołaj Rej* między katolicką parafią
a księgozbiorem ewangelika (na marginesie książki *Pawła Stępnia*
Śmiech w czasach ostatecznych. Tematyka religijna w „Figlikach”
Mikołaja Reja) 199

Wojciech Kriegseisen (Warszawa), O pożytku z ujęć porównawczych. W związku z książką Damiena Tricoire, <i>Mit Gott rechnen. Katholische Reform und politisches Kalkül in Frankreich, Bayern und Polen-Litauen</i>	217

RECENZJE

Roman Sosnowski, con la collaborazione di Jadwiga Miszalska e Magdalena Bartkowiak-Lerch, <i>Manoscritti italiani della collezione berlinese conservati nella Biblioteca Jagellonica di Cracovia (sec. XIII-XVI)</i> , Jadwiga Miszalska, con la collaborazione di Roman Sosnowski e Magdalena Bartkowiak-Lerch, <i>Manoscritti italiani della collezione berlinese conservati nella Biblioteca Jagellonica di Cracovia (sec. XVII-XIX)</i> (Katarzyna Dybeł)	229
Konrad Kuczara, <i>Grecy w Kościołach wschodnich w Rzeczypospolitej (1585-1621)</i> (Tomasz Kempa)	232
Odpowiedź Konrada Kuczary na recenzję T. Kempy z książki <i>Grecy w Kościołach wschodnich w Rzeczypospolitej (1585-1621)</i>	246
Krzysztof Koehler, <i>Boży Podżegacz. Opowieść o Piotrze Skardze</i> (Iwo Hryniewicz)	250
Danuta Kowalewska, <i>Magia i astrologia w literaturze polskiego oświecenia</i> (Piotr Paluchowski)	263

KRONIKA

XXV Międzynarodowa Konferencja <i>Pio II e l'epistolografia del Rinascimento</i> (Chianciano-Terne – Pienza, 18-20 lipca 2013 r.) (Jean-Louis Charlet)	271

AUTORZY TOMU

Zasady przygotowywania artykułów do druku w „Odrodzeniu i Reformacji w Polsce”

Uwagi ogólne:

1. Prosimy unikać, jeśli to możliwe, znaków lub liter akcentowanych niewystępujących we współczesnych językach europejskich.
2. Akceptujemy skany.
3. Przypisy należy numerować w ciągu.
4. Tytuły dzieł obcych i miejsce ich wydania należy podawać w wersji oryginalnej.
5. Cytowane w przypisach dzieła należy podawać — za pierwszym razem — w pełnym zapisie bibliograficznym w sposób następujący: pierwsza litera imienia autora — kropka, nazwisko — przecinek, tytuł dzieła — przecinek, wydawnictwo — przecinek, miejsce i rok wydania — przecinek, strona — kropka, numer(y) stron(y) — kropka.

Przykłady:

K. Górski, *Problematyka religijności w epoce potrydenckiej*, w: Id., *Studia i materiały z dziejów duchowości*, wyd. Akademii Teologii Katolickiej, Warszawa 1980, s. 241.

E. H. Kantorowicz, *Dwa ciała króla. Studium ze średniowiecznej teologii politycznej*, przeł. M. Michalski, A. Krawiec, red. nauk. J. Strzelczyk, PWN, Warszawa 2007, s. 49.

A. Brückner, *O różnowerstwie polskim słów kilka*, „Reformacja w Polsce”, I, 1921, s. 1-14.

6. W przypisach do dzieł cytowanych za starymi drukami lub rękopisami należy podać miejsce przechowywania egzemplarza oraz jego sygnaturę.

Przykłady cytowania źródeł rękopiśmiennych:

Haus-, Hof- Und Staatsarchiv, Wiedeń, Polen I 13, fasc. 9, k. 19-20v.
Biblioteka Czartoryskich, Kraków, rkps 1403, k. 15.

7. Przy podawaniu nazw miesięcy w tekście należy pisać słowami, w przypisach zaś — liczbami (np. 13 V 1559).
8. Należy stosować skróty: *op. cit.*, *ibidem*, Id. (=Idem), Ead. (=Eadem), oprac., wyd., red., k. (=karta).
9. Recenzja powinna dokłądny opis bibliograficzny omawianej książki (z podaniem liczby stron, ilustracji, nazwą wydawnictwa i tytułem serii).
10. Artykuły powinny być zaopatrzone w zwięzłe streszczenia w języku angielskim (do 1/2 strony maszynopisu sformalizowanego).

11. Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca.
12. Artykuły nie mogą liczyć więcej niż 30 znormalizowanych stron tekstu (znormalizowana strona liczy 30 wierszy po 60 znaków w wierszu licząc ze spacjami), a teksty recenzji — 10 stron. Redakcja zastrzega sobie możliwość skracania dłuższych tekstów.
13. Teksty przeznaczone do bieżącego tomu/rocznika należy przysłać na adres redakcji (orwp@ihpan.edu.pl) nie później niż do 30 maja danego roku. Teksty wpływające po tym terminie traktowane będą jako propozycje do kolejnego tomu/rocznika.
14. Akceptujemy tylko teksty przysłane w wersji elektronicznej.
15. Formatowanie:
 - tekst, tytuły i śródtytuły należy wyrównywać do lewej, nie stosować żadnych przeniesień ani wcięć akapitowych (akapity należy zaznaczać podwójnym wciśnięciem klawisza <enter>); tzw. formatowanie w edytorze jest zbędne i może być źródłem błędów w trakcie konwersji;
 - litery (znaki specjalne) lub takie, których autor nie może uzyskać w danym edytorze, prosimy jednoznacznie kodować unikalnymi dla danego tekstu znakami (lub ich grupami) i załączyć legendę;
 - prosimy nie stosować żadnych dodatkowych spacji (np. w celu spacjowania tekstu); prosimy też o usunięcie podwójnych spacji; z drugiej strony należy pamiętać, że pisownia polska w zasadzie (poza wyjątkami w rodzaju: m.in.) nie dopuszcza braku spacji po znaku przestankowym (błędne są więc np. zapisy J.A.<spacja>Cooper — J.A. Cooper, J.A.Cooper, poprawny zaś: J.<spacja>A.<spacja>Cooper — J. A. Cooper);
 - akceptowane są następujące wyróżnienia w tekście z większości edytorów: kursywa, pogrubienie, frakcja dola i górna;
 - artykuł należy przesłać mejlem lub nagrać na płyty CD albo DVD i przesłać na adres redakcji;
 - nazwę i wersję edytora oraz dane o formacie ilustracji prosimy — w zależności od nośnika — albo umieścić na etykiecie płyty, albo podać w mejlu.

Wydawnictwo Naukowe Semper
przedstawia:

Kazimierz Bem

**Wilki
i łagodne
jagniątko
Chrystusa**

**Powstanie,
rozwój i rola
Holenderskiego
Kościoła
Reformowanego
w XVI i XVII
wieku**

<http://semper.pl/sklep>

SEMPER

ISSN 0029-8514

35 >

9 770029 851303

<http://rcin.org.pl>

SEMPER